

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 16 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admī-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

SOCIALISMUL.

De Ioan Slavici.

Socialism în înțelesul cel adevărat și bun al cuvântului e purtarea de grijă a tuturor, ca fiecare să se poată bucura de viață potrivit cu firea lui individuală.

Concepțiunea aceasta e creștinească, o consecvență neapărată a convingerii, că sufletul e nemuritor, și e o aberațiune, că creștinismul și socialismul nu se pot împăca.

Știm cu toții, că Socrate a băut paharul de otravă nu numai fără de împotrivire, ci totodată și cu un fel de mângâiere, fără de împotrivire fiindcă ținea să se supună legilor, pe care judecătorii săi le călcaseră, cu mângâiere fiindcă nu se îndoaia, că moartea e trecere spre o existență mai ferită de nevoi. În gândul lui, așa ne spune Platon, cel mai de frunte dintre ucenicii lui, viața pământească e o fază trecătoare a existenței veșnice, »cu adevărat deșertăciune«, »numai umbră și vis«, un fel de canon de spășire, pe care îl trece fiecare potrivit cu vina sa, o vale a suferințelor. Numai pornind din gândul acesta a putut el să înțeleagă, de ce anume suntem noi oamenii porniți a ne da pe față bucuriile și durerile, ca să iee și alții parte la ele, și trebuie neapărat să luăm parte la durerile și la bucuriile altora.

Aceeaș soartă avem noi cei ce trăim pe pământ; cel ce produce suferințe pe sine însuș se chinuiește, iar cel ce alină suferințe, pe sine însuș se mângâie: e deci ceștiune de înțelepciune practică să purtăm grijă de fericirea tuturor, căci în mijlocul unei lumi de oameni nenorociți nici un om adevărat nu poate să se simtă fericit.

Desgropând literatura antică, humaniștii din timpul renașterii au fost încântați de aceasta în adevăr frumoasă concepțiune a vieții și au scăpat din vedere, că Socrate, Platon și urmașii lor nu au fost în adevăr decât unii dintre ceice au pregătit omenirea pentru venirea Mântuitorului nostru, care luminându-ne mințile și deschizând inimile noastre pentru obșteasca iubire, ne-a mântuit.

Frați deopotrivă și tovarăși de suferințe suntem cu toții noi oamenii și avem să ne cruțăm, să ne ajutăm la nevoi unii pe alții și să ne ferim fiecare de tot cece poate să jignească pe alții ori să le sporească durerile. Adevărul acesta l-au recunoscut Socrate, Platon și mulți alți înțelepți din vechime; înțelepciunea lor însă n'a putut să-l întrupeze în practica vieții și abia prin creștinism am fost îndrumați să ne socotim deopotrivă și a ne dovedi iubirea prin fapte.

Pentruca gândul să devie faptă se cereau două lucruri: lăpădarea de sine a asupritorilor și îndrăzneala celor asupriți. Aceste nu puteau să le dea înțelepciunea, dar le-a dat tăria credinței.

Ce oare a fost începutul vieții creștinești, dacă nu deplină lăpădare de sine din partea unora și îndrăzneala fără de margini din partea altora!?

Creștinismul a sădit în inimi simțământul că nu e nimeni nici mai mare, nici mai mic, că cel ce se umilește se înalță și că bogatul și săracul, stăpânul și sluga, împăratul și ostașul sunt deopotrivă nu numai după ce vor fi ajuns să fie »oase goale« și »prav și cenușă«, ci și în viața aceasta. Iar fără de simțământul acesta nici cei mari nu ar fi avut tăria de a se umili punându-se în rând cu cei mici, nici cei mici nu ar fi avut virtutea de a se ridica în rând cu cei mari.

N'au fost niciodată, nu este și nici nu are să fie oamenii întru toate deopotrivă, dar creștinismul a stabilit principiul, că cel ce fie ca avere, fie ca trecere, fie ca destoinicie sufletești e mai mult, are — nu mai multe drepturi, ci mai multe și mai mari datorii, o mai mare răspundere în cece privește fericirea în viața aceasta a semenilor săi.

Dacă ai fost bogat, dacă ai fost ridicat la trepte înalte, dacă ai fost înzestrat prin naștere cu mari destoinicie, sufletești, ori dacă te-ai luminat prin știință, ești purtător de grijă al celor săraci, ocrotitor al celor slabi, povățuitor al celor mărginiți și luminător al celor rămași în întunec: așa cere creștinismul, și nevrednic e bogatul, care-și risipește avutul în desfătări lumești, mișel puternicul, care se folosește de putere spre a-și satisface slăbiciunile, urgisit înțeleptul, care abuzează de cele mai prețioase daruri firești spre a amăgi pe semenii săi, nemernic omul luminat prin știință, care lasă pe semenii săi în întunec.

Consecvență firească a acestor adevăruri creștinești e principiul, că pământul și roadele lui sunt ale tuturor, o zestre comună, din care fiecare-și face parte potrivit cu munca, pe care o săvârșește. Nu e și nu poate să fie nimeni stăpân, ci numai chivernisitor al bunurilor lumești, și fur e, tâlhar în cel mai rău înțeles al cuvântului cel ce ia din ele mai mult decât cece îi este de neapărată trebuință și i-se și cuvine după munca săvârșită de dânsul. Cămătăria, câștigul pe nemuncite și exploatarea în ori-și-ce formă a muncii omenești sunt din punctul de vedere creștinesc cele mai grele și mai neiertate păcate.

Și creștinismul nu s'a mărginit să stabilească aceste principii, ci le-a și aplicat în practica vieții, și pretutindeni și totdeauna creștinii adevărați au trăit ca frați, care se ajută, se povățuiesc și se luminează unii pe alții, și numai unde și când creștinismul a slăbit, oamenii s'au mâncat, ca păgânii, între dânsii.

În lumea creștinească ori și care om e socotit cum se cade și vrednic de iubirea tuturor, și cel ce vrea să fii pus în rândul mișelilor are să-ți dovedească mișelia. În lumea păgânească, cum e și cea de azi, ori și care om e socotit mișel, și nenorocit, care e și ține să fie pus în rândul oamenilor cum se cade, are să-și petreacă viața făcând opintiri spre a-și dovedi nevinovăția. De aici sbuciumările neîncetate, care în lumea creștinească nu au putut și nu pot să existe.

Trecem cu vederea timpul întemeerii bisericii creștinești, când cei bogați își împărțeau averile între săraci, cei puternici se făceau robi ai celor neputincioși și oamenii își petreceau viața luminându-se între dânsii.

Cum au trăit însă și cum trăiesc și azi creștinii cei adevărați?

Atât în țările apusene, cât și în cele dela răsărit mănăstirile au fost nu numai locașuri de adăpost pentru ceice scârbiți de viață, voiau să se pregătească pentru moarte, ci totodată și focare de lumină, centre de viață economică și chivernisitoare ale averilor adunate pentru cei nevoieși.

Mănăstirea Neamțului, una din cele mai bogate la noi români, a fost nu numai adăpostul multor cărturari însemnați, ci totodată și un purtător de grijă pentru munca omenească.

Aici se copiau și în urmă se tipăreau cărți, se țeseau postavuri, se prășeau cei mai buni cai, cele mai frumoase vite și cele mai alese oi, se cultivă vița și se nobilitau pomii de tot felul, iar pe la schiturile și pe la metoacele ei părinții și frații munceau conducând în munca lor mii și mii de oameni.

Ce se făceau oare roadele acestei munci necurmte și spornice?

Călugării erau legați prin jurământ să trăiască în sărăcie, să se mulțumească cu puțin și să-și înfrâneze toate poftete. Dacă dar, vorbind în »limbagiu« de azi, ei erau *patroni* ori *capitaliști*, erau patroni ori *capitaliști* în înțelesul creștinesc al cuvântului, nu stăpâni, ci chivernisitori, cari muncesc și se mulțumesc cu mai puțin decât cece li-se cuvine pentruca să rămâie destul pentru ceialalți muncitori și cât se poate de mult pentru ceice nu sunt în stare să agonească.

La mănăstiri era scăparea celor prigoniți, adăpostul celor fără de căpătâiu, ocrotirea ologilor și a orbilor, a văduvelor și a orfanilor, și pentru aceștia-și lăsă avutul cel ce dăruia vre-unei mănăstiri, care nu era în adevăr decât executorul dorințelor pioase.

Deopotrivă cu mănăstirile erau în timpurile cele bune și curțile boierești. Nu se poate ceva mai frumos decât cece românul gândește când zice »boier«: »boier« va să zică bun și părintesc purtător de grije, chivernisitor și înțelept, și blând, și aspru la nevoie, darnic, milos, drept și îndelung răbdător, om cu suflet creștinesc, care primește mai bucuros să fie înșelat decât să se împace cu gândul, că a jignit ori nedreptățit pe cineva ori nu a făcut binele, pe care putea să-l facă.

Dar nu mai sunt așa urmașii de azi ai boierilor. Nu mai sunt nici patronii, nici capitaliștii cum erau cei de pe la mănăstiri.

Nu mai sunt fiincă au încetat a fi creștini.

Abuzuri și mișelii se fac în toate timpurile și s'au făcut și pe la mănăstiri, s'au făcut însă fiindcă ceice le făceau nu mai erau nici creștini, nici mai ales călugări, ci oameni, care își călcau jurământul. Creștinii adevărați nu puteau atunci, nu pot azi și

nu vor putea nici în viitor decât să se întoarcă cu scârbă dela ceice trag hrana dela gura muncitorului pentruca ei înșiși să-și poată petrece vieța în desfătări și în desfrâu.

Dacă n'au înțeles-o aceasta cugetătorii din secolul al XVIII și cei din secolul XIX, vor ajunge încetul cu încetul s-o înțeleagă desmoșteniții din zilele noastre și conducătorii lor și se vor pătrunde în cele din urmă de simțământul, că numai prin creștinism își pot ajunge mântuirea, și nu vor mai combate biserica, ci se vor lupta pentru eliberarea ei de sub jugul celor ce au îngenuchiat-o tocmai pentrucă singură ea poate să-i împiedece de a abuza de putere.

Prin manifestațiuni impozante, prin greve ori prin mișcări violente se pot storce legi ocrotitoare, dar nu se poate obține și respectarea acestor legi și supunerea către ele a celor ce nici legilor dumnezeiești nu se supun. — Nu în legi, ci în inimile oamenilor are să se facă schimbarea pentruca bunăvieuire să fie cu puțință, și decând e lumea lume numai creștinismul a putut să îndulcească inimile oamenilor.

Cu cât mai des și mai fără de rușine vor abuza deci cei bogați și cei puternici de superioritatea lor, cu cât mai mult se va întinde desfrâul și cu cât mai grele vor fi suferințele celor ce prin munca lor sporesc bunurile lumesti, cu atât mai curând va străbate convingerea, că mântuirea numai dela o renaștere religioasă poate să ne vie și că socialismul modern e o inconștientă întoarcere spre vechea și bunăvieuire creștinească.

AVIZ!

Implinindu-se semestrul, sunt rugați toți abonenții să binevoiască a trimite prețul abonamentului pe jumătatea de an ce vine ori pe cuartal.

Nu mai puțin sunt rugați restanțierii să binevoiască a-și achita ce datorează.

Abonamentul pe un an 24 Cor.
pe 1/2 an 12 Cor.
pe trei luni 6 Cor.

Se plătește anticipative!

ADMINISTRAȚIA.

Grațiarea țaranilor răsvrățiți. In ziarele maghiare de azi a apărut știrea, că în ședința de ieri a camerei dl I. I. Brătianu, ministru de interne al României a pus în perspectivă grațiarea celor 10.000 țărani arestați și unii condamnați pentru participare la răscoala din Martie.

Ce a declarat dl Brătianu (răspunzând interpelării d-lui Iorga), cititorii noștri au aflat deja din numărul precedent al »Tribunei«. Pot deci să judece superficialitatea ziarelor maghiare când scriu despre lucrurile din România.

Faptul că vorbesc însă de 10.000 țărani arestați când abia sunt câteva sute e nu superficialitate numai, ci și răutate, după cum răutate a fost și când au scris despre 14.000 țărani împușcați, pe când de fapt, după constatările oficioase cele mai minuțioase, numărul victimelor tristei răscoale nu trece de 800!

Din camera ungară. În ședința de ieri a camerei unul din proiectele lui Kossuth, cel despre reforma salarelor funcționarilor dela căile ferate, a fost primit și în special. Croații și-au retras toate rezoluțiunile și astfel n'a mai fost nevoie să se voteze nici asupra propunerii lui Pintorovici de a vorbi, ori nu, toți deputații ceice înaintaseră rezoluții. Douăzeci de deputați

croați au cerut în scris votare nominală asupra proiectului despre pragmatica de serviciu și amânarea acestei votări pe ziua proximă.

Proiectul despre reforma salarelor a fost primit apoi și în general și în special. Deoarece însă între cele două proiecte este junctim a treia cetire a acestui proiect va urma numai dupăce va fi primit și proiectul pragmatic în special. Urcarea salarelor se va încuviința dela 1 Iulie a. c.

Din camera austriacă. Ieri s'a ținut întâia ședință în merit a parlamentului vienez. Cel dintâiu obiect al ordinei de zi l-a format propunerea de urgență asupra sanării chestiilor financiare. Ministrul da finanțe Koritowsky promite, că la toamnă ve prezentă proiectele necesare.

În loja ministerială sosește în momentul acesta ministrul Wekerle, însoțit de baronul Beck. Deputații croați îl iau în primire pe Wekerle cu »abzug«-uri. Incidentul a fost de scurtă durată.

Președintele Weisskirchner propune, să i-se exprime Maiestăței Sale printr'o delegațiune profundă mulțumită a camerei pentru sancționarea legii despre sufragiul universal și pentru cuvintele adresate camerei în mesagiul de tron.

Ministrul președinte Beck înaintează proiectul despre provizorul de buget pe cinci luni, însoțindu-l de un frumos discurs, în care accentuiază năzuințele democratice ale guvernului.

Criza croato-maghiară.

Criza aceasta provocată de guvernul unguresc cu atâta lipsă de prevedere și chibzuială, într'un mod atât de îngâmfat și ușuratic a ajuns într'o fază acută. Banul Croației, contele Pejacevici, unul dintre puținii bani, cari s'au bucurat de oarecare popularitate, fiind un croat adevărat și bun iar nu o unealtă în mâna guvernelor ungurești, contele Pejacevici deci și-a dat, adică a fost nevoit să-și dea dimisia.

— Ciudată logică, să fi zis banul către un gazetar, să cază banul pentru o greșală comisă de ministrul de comerț!

Intr'adevăr nu poate fi îndoiață că izvorul crizei se află în ministerul comerțului.

Lacom de »cuceriri naționale« cari să-i acopere rușinoasa părăsire de principii, Kossuth a crezut că un abuz ilegal atât de vechiu ca limba ungurească la căile ferate din Croația, s'a prescris atât de mult, încât poate primi consfințirea legalității. El crede că sentimentul național croat a slăbit de 40 de ani de zile destul de tare pentru a i-se putea aplica această lovitură.

În realitate, mersul evoluțional al lucrurilor a fost tocmai invers. La început croații au fost prea slabi pentru a putea pedepsi această nelegiure, care este limba ungurească oficială pe teritorul Croației.

De atunci lucrurile s'au schimbat. O generație nouă s'a ridicat. Ea nu se mai compune, ca vechiul partid »național« (lux a non lucendo), din aristocrați cosmopoliti sau maghiaroni, lipsiți de sentimentul național hrănit prin cultura istorică națională.

Sunt bărbați conștienți de datoria lor națională cari conduc azi poporul croat, iar cei ce-l vor conduce în viitor, tinerimea, generația cea nouă, sunt crescuți în deplinătatea limbii și culturii naționale, sunt feciori de țărani (dupăcum și la noi clasa intelectuală se trage aproape toată din țărâtime), ieșiți din sânul poporului, oameni cari nu pot fi altfel decât naționaliști radicali și visători ai unei Croații mari și neatârnoate.

Duhul național, deci, în Croația, nu a mers scăzând, cum a crezut Kossuth și ceilalți unguri, ci dimpotrivă el a crescut și s'a oțărît.

Aceasta a fost evoluția fatală și inevitabilă a lucrurilor. Dar ungurii nu au înțeles-o. Ei cari

declamă cu atâta tărie că aspirațiile lor naționale sunt rezultatul necesar al celor din urmă pentru decenii de vieță ungurească, ei nu vor să înțeleagă acelaș lucru la alte popoare. Aceasta-i orbirea fatală și lipsa cumplită de înțeleaptă prevedere politică a acelu popor care se măgulește și este adesea măgulit de altul ca poporul cel mai înzestrat cu aptitudini politice.

Azi Croația întreagă se află în jurul delegațiilor cari luptă cu atâta stăruitoare îndârjire pentru limba croată în camera ungurească. Iar cine în Croația nu este solidar cu ei, nu cere mai puțin ci mai mult ca ei. Dacă actualul partid rezoluționist croat, ar pierde încrederea alegătorilor, ea nu s'ar mai putea îndrepta către maghiaroni ci către partidele și mai radicale decât rezoluționistii.

Dar ungurii nu văd, nu înțeleg, sau nu vor să înțeleagă aceasta. Noul ban Rakodczay pare a fi un ungur sau un croat maghiarizat ceace-i și mai rău. Menirea lui va fi să »puie ordine« în Croația, lucru care va trebui înțeles astfel: Camera croată se va dizolva și banul va încerca să și alcătuiască un partid filo-maghiar. Aceasta nu se va putea decât prin toate mijloacele pe cari le cunoaște atât de bine vieța »constituțională« ungurească: mituiri, presiuni, terorizări și niște »alegeri« cari vor fi cea mai teribilă batjocurire a acestui sărman cuvânt.

Va izbuti guvernul? Aceasta-i marea întrebare. Dacă va izbuti, atunci croații vor merita această soartă ușoară, căci vor fi făcut proba că încă nu au atins acel grad de putere și maturitate politică unde aceasta nu mai este cu puțință. Dar pe cât putem judeca lucrurile din depărtare, ni-se pare, că azi în Croația, o majoritate maghiaronă, necredincioasă intereselor croate, nu mai este cu puțință. Croații azi sunt atât de tari, încât vor putea respinge jugul ce li-se pregătește, iar dacă îl vor respinge atunci vor dovedi că merită o soartă mai bună, pe care o vor dobândi fără îndoială.

Discursul dlui I. I. Brătianu,

rostit în ședința de Marți a Camerei României.

Dl Președinte: Dl ministru de interne are cuvântul.

Dl I. I. Brătianu, ministru de interne: Dlor deputați, îmi veți permite să răspund intervertind ordinea celor patru puncte din interpelarea dlui Iorga.

Voiu începe deci prin punctul al patrulea, pentrucă mi-se pare că chestiunea ingerințelor este de un caracter mult mai puțin pasionat. Mă voiu ocupa de această chestiune, nu pentru a răspunde, deoarece nu s'a adus în discuțiune fapte la cari să se poată răspunde.

S'a exprimat numai regretul că niște specialiști ca dnii Bazilescu, Cuza și Comșa nu au intrat în parlament.

La rândul meu mă voiu mărgini să fac următoarea observațiune:

Dacă reprezentațiunea națională trebuie să fie tot'd'auna expresiunea fidelă a sentimentelor naționale, în momentul alegerilor, nu este mai puțin adevărat că, cu moravurile noastre politice, ea oglindește, în oarecare măsură, liberalismul și modul de a concepe vieța parlamentară a guvernelor cari se succed. Din acest punct de vedere, starea sufletească a guvernului actual, se poate constată prin prezența în parlament a tuturor fruntașilor politici din regatul român, fapt care pentru prima oară se produce.

Al doilea punct de care ne-a vorbit dl interpelator a fost oportunitatea unor legiuri mai grabnice.

Suntem cu toții de acord că nu trebuie pierdut timpul pentru a realiza reformele cât mai repede, cu singura rezervă că ele nu trebuie făcute numai cu eroismul scump dlui interpelator dar și cu toată înțelepciunea.

Și să-mi dea voie dl profesor de istorie să-i reamintesc cuvintele unui mare istoric francez, care recunoaște, că eroismul cel mai meritoriu este acela de a-și îndeplini zilnic datoria sa, — oricare ar fi greutatea ei. El e de o esență superioară aceluia, care încălzit numai de un avânt al momentului pierde din vedere pentru acel moment dificultățile realității. (Aplauze).

Acțiunea continuă și energică, care conștientă de obstacole, le înfrânge cu hotărâre, reclamă cel puțin tot atâta bărbăție, ca avânturile mai folsitoare unelor opere ca acelea pe cari le-am înțeles.

Dacă am fi putut să grăbim opera de legiferare în deplină cunoștință de cauză, și având tot materialul de studiu deja la dispozițiune, nu am fi avut nevoie de indemnul nimănui, pentru că în sesiunea aceasta chiar, legile să fie votate.

În cursul acestor 2 luni s'a strâns și s'a clasificat deja materialul de studiu. Credem că e bine ca acest material să fie acum până la Octombrie astfel studiat și întrebuit, nu numai de guvern, dar și de membrii parlamentului, încât legile, cari vor fi făcute, să corăspundă în adevăr cu misiunea înaltă pe care o avem, și pe care dl Iorga o numea o revoluțiune, dar în care în orice caz mai toți vedem un temeliu, pentru o mai bună dezvoltare a relațiilor sociale și economice din regat. (Aplauze.)

Al treilea punct, pe care dl interpelator l-a adus în discuțiune, a fost atitudinea guvernului, sau mai bine zis sentimentele lui, față de excesele, ce s'ar fi săvârșit în cursul represiunii revoltei.

Să-mi permită d sa, să nu caracterizez mijloacele prin cari s'au reprimat, sau s'au împiedicat revoltele țărănești, numai după temperamentul prefectilor, pe cari am avut fericirea și cinstea să-i numesc în acele momente dificile.

E mai drept să se constate că ele au variat cu regiunile țării pentru că nu în toate regiunile au avut mișcările un caracter identic.

Aceste deosebiri reies chiar din istoricul revoltei înfățișat de dl interpelator, istoric asupra căruia am de altfel oarecare rezerve de făcut, dar în care nu este mai puțin adevărat, că, în linii generale a recunoscut că temperamentul revoltei și modul de a se manifesta al nemulțumirilor a fost într'un fel într'o parte a țării și într'altfel în altă parte a acesteia, atât de deosebite, în cât d-sa a mărturisit că în oarecare părți, spre Dunăre, nu recunoaște în acele manifestări sălbatice, sufletul blând al țaranului român, pe când în alte părți, în Moldova, acele manifestațiuni nu s'au produs.

Este cert însă că în momentul când am fost chemați la guvern, statul nostru trecea printr'o primejdie mare, se clătina din temelie. Am avut astfel dureroasa necesitate de a reclama sprijinul armatei, pentru că existența statului să nu fie primejduită.

Acest sprijin armata ni-l-a dat într'un mod admirabil, care a făcut să crească pentru dânsa recunoștința oricărui român. (Aplauze).

Dacă de cele întâmplate nu își vor putea reaminti generațiunile viitoare de cât cu durere, ca de o lecțiune amară care va trebui să servească pentru că atari evenimente să nu se mai repete, de atitudinea armatei în acele momente trebuie însă să ne reamintim toți cu mândrie — la temelia unei bune organizațiuni a oșterii fiind disciplina și sentimentul datoriei, și de aceste două sentimente armata noastră a dat o dovadă puternică. (Aplauze prelungite).

Ea a stărnit admirațiune și peste hotare, și dacă vre-o compensație a putut întru câțiva să fie, față cu sguduirea la care prietenii noștri din afară s'au uitat cu grije, acea compensație în ochii Europei nu s'a putut produce decât prin spiritul admirabil ostășesc, pe care l-a arătat armata noastră.

Dar dacă astfel este judecata dreaptă pe care trebuie să o avem despre instituțiune în sine, de spre întreaga noastră oștire, și recunoștință ce trebuie să păstrăm acesteia, asta nu va să zică că nu s'ar fi găsit indivizi și în armată, pe cum și în alte funcțiuni administrative care, în timpul vieții n'au fost la înălțimea spiritelor culte de care vorbea dl Iorga. Nu trebuie confundate unele cu altele.

Pentru aceste acte excepționale, se fac anchete pe cum a făgăduit deja dl ministru de războiu. Dar pe cum instrucțiunea revoltei nu este terminată, nu sunt terminate încă nici acele anchete.

Dlor, vin acum la punctul al patrulea, cu care voi termina cuvântarea mea.

Ziceam că am rezerve de făcut asupra istoricului dlui interpelator care poate n'a fost în curent de ajuns cu toate manifestațiunile mișcărilor de care ne întreținem; am asemenea rezerve de făcut asupra unui pesimism prea mare cu care domnul profesor de istorie a descris țărănimea noastră. Este însă un punct asupra căruia suntem fără rezerve de acord cu toții și în parlament și în afară: este necesitatea ca starea țărănimei să nu mai dăinuiească cum este, (Aplauze mult prelungite.) este conștiința clară că așezămintele acestui stat și că viitorul acestui neam nu vor fi trainic și temeinic așezate decât atunci când cu inima întreagă, întreaga masă a țărănimei conștientă și mulțumită va participa la viața națională. (Aplauze îndelung prelungite).

Este un adevăr care a intrat în mințile și sufletele tuturor că este o necesitate de stat ca în granițele acestui regat, țaranul român să se simtă mai mulțumit, mai la el acasă, decât ori unde aiurea. (Indelung prelungite aplauze).

Pentru a ajunge la aceasta, precum vă spuneam la începutul cuvântării mele, vom face cu o hotărâre neînduplecată tot ce ne va sta în puteri.

Nu vom cruța nimic pentru a vindeca relele adânci cari au adus țărănimea în starea actuală de suflet, care a permis unor cauze, acelea mai trecătoare, — a-și produce efecte în revoltele de ieri. (Aplauze).

Sunt desigur diferite mijloacele, cari se impun guvernului și parlamentului pentru a-și ajunge țelul. Unele se vor adresa la starea materială; celelalte la starea sufletească a țărănimei; unele vor putea să aibă efecte mai mediate; pentru altele va trebui și ajutorul timpului. Cu aceeași energie ne vom îndruma pentru unele și pentru altele. Aceasta însă implică în primul rând liniștea în statul nostru asigurată pe ziua de azi pentru că să-i putem asigura dezvoltarea pe ziua de mâine.

Și noi nu putem vorbi de măsuri de grațieri și de amnistie, decât întrucât ele vor fi compatibile cu această liniște în interiorul statului. (Aplauze).

Amnistia este o măsură de o excepțională gravitate politică. Ea implică ștergerea completă a crimelor chiar comise; și pentru că ea să fie luată, se cere o matură și luminată chibzuință a celor cari o iau.

Amnistia este, după constituțiunea noastră, o prerogativă regală. În ceea ce privește simțemintele Majestății Sale Regelui față de țărănime, ele s'au arătat cu prisos când M. Sa a hotărât ca numele său însuși să fie legat de manifestul guvernului. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Dar în ceea ce privește solicitarea acestei înalte prerogative regale dela Majestatea Sa Regele, cel mai bun judecător nu poate fi decât guvernul. Rog pe majoritate să aibă încredere în simțemintele și hotărârile noastre. (Aplauze).

Zic guvernul, și acesta nu implică deloc ca prestigiul parlamentului să fie jignit prin acest rol al guvernului. Din contră, lucrarea între guvern și între parlament este atât de intimă încât orice act bine cugetat și bine luat de guvern, expresiune fidelă a majorității, înaltă totodată și prestigiul parlamentului.

Pentru a lua o asemenea măsură, se cuvine ca ea să fie întemeiată pe o documentare sigură, se cuvine ca situațiunea să fie destul de bine limpezită pentru a nu se confunda acele rătăcirii nenorocite, făcute sub impulsunea unor nevoi reale și unor dureri cari nu se puteau stăpâni, cu alte soiuri de rătăcirii făcute de conștiințe turbure cari căutau unele foloase materiale, altele foloase de alt ordin, din mișcarea care putea compromite însăși siguranța Statului. (Aplauze).

Guvernul trebuie să privească cestiunea din toate punctele de vedere. Să aibă în vedere, totodată, și siguranța statului și acea liniște socială dintre clase, care face ca amnistia să fie cu simpatie privită de atâtea inimi generoase. (Apl.).

Trebuie ca guvernul să judece întrucât soli-

daritatea socială și siguranța statului permite și reclamă asemenea hotărâri și în ce timp în ce măsură pot fi ele luate.

Nu trebuie să uităm că ele nu se pot lua decât cu cea mai cumpănită înțelepciune, ori câtă căldură ar fi în imboldurile inimilor noastre și care ni-le face atât de simpatice.

D-lor, cu alte cuvinte trebuie să procedăm la un asemenea act cu conștiința oamenilor cari știu că nu este vorba de-a scoate strigăte îndurate, nici de a face gesturi teatrale, ci este vorba de a face un fapt înțelept, un fapt bun, un fapt românesc. (Apl. prelungite).

Din România.

O reformă importantă. Dl Ion I. Brătianu a depus la cameră un proiect de lege (pe care secțiile l-au și primit deja) *Marți în virtutea căruia pe viitor primarii nu mai pot fi și deputați ori senatori, afară de primarul capitalei.*

Ieri camera a votat acest proiect, care desigur va fi votat și la senat.

Excedent bugetar. Marți s'a împărțit la cameră proiectul de lege pentru noua repartizare a excedentului bugetar făcută de ministerul de finanțe.

Iată acest proiect de lege:

Din creditele acordate asupra excedentului disponibil al exercițiului 1905—1906 se anulează credite în sumă de lei 8091.478, bani 06.

Acestei sume i-se dă următoarea destinație:

Lei 745.528 pentru acoperirea creanțelor rămase neachitate din exerciții închise;

Lei 1,074.680 pentru ministerul de finanțe;

Lei 320.958 pentru ministerul de culte;

Lei 5,568.260, bani 25 ministerului lucrărilor publice și;

Lei 382.051 bani 80 pentru ministerul de domenii.

Numire. Dl prof. dr. I. Cantacuzino, a fost numit în funcțiunea de director al serviciului general sanitar.

D-sa a depus jurământul în mâna d-lui C. Nicolaescu, secretarul general al ministerului de interne și și-a luat postul în primire.

Procesul țaranilor din România.

Bârlad. La 15/28 Iunie se deschide aici, sub președinția dlui A. Beșteleu, consilier la Curtea de apel din Galați, sesiunea de vară a Curții cu jurați de Tutova.

Majoritatea inculpaților ce vor fi aduși spre judecare înaintea justiției poporului din această sesiune, sunt implicați în revoltele agrare cari, în puține comune din județul nostru ca și în multe alte localități din țară, s'au manifestat — după cum se știe — prin jaf și devastări.

Se vor judeca următoarele procese:

— Pentru devastare săvârșită în comuna Costești, de către Ion I. Cristea zis Parpalea, împreună cu alți 12 inși.

— Pentru devastare săvârșită în târgușorul Piopana, de către Alexandru Pascaliu și alți 11 inculpați.

— Pentru devastare săvârșită în com. Ivesti, de către Neculai Cernica și alți 8 săteni.

— Pentru devastare săvârșită în com. Bogdana, de către Vasile Petrescu și alți 6 inculpați.

— Pentru devastare tot în com. Bogdana, de către Constantin Chiriță și alți 5 indivizi.

Pitești. La 25 Iunie, urma să se judece de către Curtea cu jurați din Pitești, procesul țaranilor din comuna Pădurești.

Apărarea a cerut să se amâne acest proces, pe motiv că este în imposibilitate de a aduce dovezile necesare pentru ca curtea să fie bine luminată, deoarece lipsesc peste 30 de martori și n'ar dori ca juri să condamne la muncă silnică

cum i-au condamnat pe acei de pe proprietatea lui Agate Vasiliu.

Curtea a admis cererea apărării amânând procesul pentru sesiunea de Septembrie.

Scrisori din Budapesta.

I.

Cazul Vaida.

Trebuie să constatăm cu o vie mulțămire, că afacerea aceasta nu a lipsit să trezească un adânc ecou de indignare și de dispreț în toată lumea civilizată. Ieste ciudat să se constate lucrul acesta, dar ieste real: Cazul Vaida a contribuit mai mult decât poate toate discursurile deputaților noștri să lămurească și să informeze lumea asupra situației adevărate a naționalităților în Ungaria. Ieste dureros dar adevărat că atâtea discursuri documentate, ieșite din convingere adâncă, exprimând concepții atât de moderne și de vaste, atâtea strigăte de durere înăbușită, de răzvrătire adâncă și dreaptă, câte au răsunit de un an și mai bine în camera ungurească s'au pierdut ca un murmur slab în vălmășagul atâtor glasuri răsunătoare ale politicii europene.

Guvernul unguresc face tot ce poate pentru a slăbi efectul acestor cuvântări în străinătate. Iel are în mână telegraful și telefonul cel răspânditor de știri în toată lumea. Și astfel buletinele telegrafice ale ziarelor străine asupra dezbaterilor parlamentare aduc rezumate largi, sau adesea textuale ale discursurilor miniștrilor ungari, dar discursurile deputaților noștri sunt adesea abea pomenite iar scenele tumultuoase și gălăgioase, cuvintele de ocară și de insultă ale deputaților unguri trec răsfrânte prin prizma mincinoasă a intereselor ungurești.

Dar cazul Vaida nu putea fi făcut mușama, nu se putea cocoloși nici într'un fel. Până și presa semită din Viena, vecinic în slujba bine simbriată a cărmuitorilor unguri, și-a rostit reprobarea. Va veni odată vremea zicea un mare ziar evreiesc din Viena când capitala și parlamentul unguresc se va rușina și va dori zadarnic să șteargă această veșnică pată de pe fruntea lui. Toată presa europeană a înfierat într'un glas această violare ne mai pomenită în istorie a tot ce este constituționalism și libertăți parlamentare.

Este interesant de a se afla, în legătură cu acestea, și geneza cazului Vaida. Am spus că discursurile deputaților noștri nu trezesc un ecou deosebit nici în străinătate și nici între unguri. Este firesc ca faptul acesta să producă adesea o stare de indispoziție în sufletul lor. O astfel de clipă de indispoziție și discorajare a dat naștere și cazului Vaida. Iată cum povestește dl Vaida însuș aceasta:

Era la discuția generală a proiectului Apponyi, spuneă dânsul. Vorbise în ședința aceea dnul Goldiș. Vorbise cu o putere extraordinară, cu un foc și cu un aparat de argumentație, care în alte împrejurări i-ar fi adus un succes parlamentar de forță întâie. Nimeni nu era mai chemat și mai în stare ca el, profesorul și specialistul consumat în chestii școlare, să combată proiectul. Cuvântarea lui a fost un adevărat cap de operă.

Și care era rezultatul? Ședeam lângă el și vedeam, cum dintre cei vre-o 20—30 de deputați prezenți, nici unul nu-l ascultă. Numai doi cățăluși se puseseră lângă el și își făceau un haz deosebit, căutând neconștient să-l încurce prin intreruperi stupide.

Dintre miniștri singur Apponyi îl ascultă, nu pentru a se convinge de argumentele lui, ci mai mult cu nepăsarea omului, care știe că discursurile acestea tot nu-i vor zădărnici înfăptuirea proiectului. Și atunci o furie mă prinse, văzând cum atâtea puteri, atâtea pricepere și atât talent să cheltuiește în zadar, cum glasul acesta se pierde în pustiu.

Câteva ceasuri mai târziu apăru »Magyarország«. În buletinul parlamentar al acestui ziar, cuvân-

tarea lui Goldiș, care vorbise vreme de 3 ore, aproape ședința întreagă, era înregistrată într'un șir și jumătate cu cuvintele următoare: »După aceasta vorbește Vasile Goldiș, care combate proiectul«. Nici un cuvânt mai mult. Eram revoltat până în adâncul sufletului. Înțelesei că orice argument, orice vorbă frățească de convingere este zadarnică. Nu mai trebuiau argumente, ci fapte pozitive. Voiam să arăt lui Apponyi și celorlalți deputați unguri, unde duce învățarea cu de-asila a limbii ungurești, voiam să-i arăt cum în loc de dragoste ea stârnește ură. Și atunci luai hotărârea să citesc a doua zi pozițiile cari au produs toată »afacerea«.

Răscoala din Franța-de-sud.

Dăm un raport mai amănunțit asupra răscoalei dela Narbonne și Montpellier:

După arestarea primarului Ferroul din Narbonne mulțimea a dus-o într'o continuă agitație. Armata ocupa piața primăriei, dar rămânea nepăsătoare la amenințările și injuriile manifestaților, cari se încercau să risipească pe soldați. Toate localurile principale ale comunei și statului erau ocupate de forțe militare. Dar furia mulțimei trecuse de orice margine. Se apropia noaptea; era în ziua de 20 Iunie. Răscoalași au un gând nenorocit: să pătrundă în localul subprefecturii și să gonească pe soldați. Ei pun mâna pe un lemn enorm și se îndreaptă spre subprefectură ca să dărîme poarta. Localul era păzit de jendarmi și de o companie din regimentul 80. Când sosesc manifestații, ei se aruncă cu îndârjire asupra soldaților. E un moment de învălmășeală, apoi răsună țipete de durere: soldații autras.

Mulțimea se retrage în negura săngeroasă, urlând. Alți manifestați se unesc cu cei dinfai, pe bulevardul Gambetta se formează o masă considerabilă de răscoalași, care vrea să se îndrepte din spre subprefectură. În acest moment, sosesc patruzeci de cuirasieri cu săbiile scoase. Mulțimea urlă: »Uciagașilor!«. Respinsă, ea se retrage spre grădina subprefecturii și înalță baricade, aruncând asupra soldaților tot felul de obiecte ce le cădeau în mână. Cavaleriștii se apropie de baricadă, unde sunt primiți cu fluierături și huidueli. O piatră pornită nu se știe de unde sparge un glob electric. Negura devine adâncă. Atunci fără nici o comandă, cuirasierii își scot revolverele și încep să tragă focuri spre parterele caseilor. În negura oarbă se înalță țipete sfâșietoare. Gloanțele au lovit în carne vie, ucizând pe un zidar, Ramond, rânind pe fiica lui de 17 ani în gât și pe un domn Chabaine, cari stăteau cu toții liniștiți în fața unei cărcime.

Când lumea îngrămădită în jurul primăriei și pe aleia numită a bărcior afară despre cele petrecute pe bulevardul Gambetta, rămase incremenită. Apoi, furioasă, se răspândi în coloane pe străzi strigând: »Jos cuirasierii! Jos jandarmii!«. La primul contact cu mulțimea, un cuirasier fusese dat jos de pe cal și trebuise să se apere cu sabia scoasă, singur împotriva tuturor. Manifestații l-au bătut așa de îngrozitor, că după câțva timp a murit. Cuirasierii au tras și asupra mulțimei, care se baricadase pe alea bărcilor. Toate aceste fapte au produs o emoție considerabilă între narbonezi. Unele case au arborat drapele în doliu.

A doua zi, biată de mânie, populația s'a dedat la două ocupațiuni: de-a fluera pe cuirasierii cari treceau și le asvârteau pietre, apoi de-a da goană poliștilor.

Nu se știe cum și prin cine, dar narbonezii au aflat că sosiseră în oraș doi agenți secreți ai poliției. Ei se hotărâseră să se desbere de ei în modul cel mai drastic posibil. Ei au procedat astfel: Tuturor indivizilor cari întrebau pe manifestați ce mai au de gând să facă, despre organizația lor, ei le cereau acte de identitate; dacă aceștia refuzau, erau socotiți fără nici o formalitate și dacă se găseau asupra lor cărți de agenți polițienesci erau bătuți pe loc până la sânge.

Astfel a pățit inspectorul polițienesc Guillaume, din care cauză a urmat o scenă săngeroasă, despre care am scris la timpul său.

În aceeași zi, când la Narbonne mulțimea venea în conflict cu armata, la Montpellier aveau loc scene dramatice.

Municipalitatea demisionată afișase pretutindeni înștiințări invitând populația la liniște, dar odată cu sosirea nopții începură a se produce manifestațiuni. Pe la ora 9 jumătate seara, se organizează o coloană de vre-o mii de manifestați pe piața Comediei, care fu repede îngroșată de o altă coloană care venea din strada La-Loge. Manifestații se îndreptară spre palatul de justiție și spre piața prefecturii, unde opt sute de cavaleriști dragoni stăjuiau străzile.

Deodată un foc de revolver fu tras asupra trupeii. Se produse o învălmășeală indescritibilă. Dragonii șarjară mulțimea în galop, cu săbiile scoase. Mai mulți călăreți căzură de pe cai, cari se amestecară în mulțime, galopând. Șapte dragoni fură răniți, dintre cari doi în mod grav.

În vremea aceasta, un grup de indivizi ies din hale și ridică o baricadă, din dosul căreia se porniră împuscături dese. Două companii de geniu înaintează și după somațiile reglementare, fac o șarjă cu baioneta la armă. Baricada e dărâmată, dar vre-o câțiva soldați cad răniți. La ora 10 și un sfert sosește un nou batalion de infanterie, care se formează într'o coloană completă. Se operează mai multe arestări; se ridică răniții din ambele părți. Un bătrân de șaptezeci și doi de ani a primit patru lovituri de baionetă; una i-a perforat plămânul stâng. Sunt mai mulți răniți cu lovituri de sabie. După o nouă șarjă de cavalerie, manifestații trimiseră comandantului detașamentului de militari patru delegați, rugându-l să dea ordin de-a se pune săbiile în teacă, făgăduind că și ei se vor retrage. Căpitanul se învoiește și la ora unsprezece seara, fierberea părea potolită.

Afacerea Vaida.

Următoarea telegramă, s'a expedit din Chilia-Veche, deputatului Vaida-Voevod, la Budapesta:

*Deputatului Vaida Voevod,
Budapesta-Ungaria*

»Din Chilia lui Ștefan cel Mare, eroul războinător, dela Baia, vă admirăm, sublimi eroi ai apărării neamului.«

Voicu, Manea, Gheorghiu, Tolea, Leescu, Brână, Dobre.

Din străinătate.

Franța.

Păcatul lui Albert. Albert, șeful vieților greviști din sudul Franței, a făcut drumul la Paris, ca să se predea. Clemenceau însă l-a trimes înapoi, ca să calmeze spiritele.

— Dar n'am decât 50 franci, i-a spus Albert. (El adevă credea, că nu va avea lipsă de parale, dacă va fi arestat). Imi vor fi de ajuns?

— Nu știu, i-a răspuns Clemenceau, dar dacă primești dela mine 100 franci...

— Primesc.

— Poate ai trebuință de mai mult?

— Nu, îmi vor fi suficienți 100 franci.

Acesta a fost păcatul lui Albert. I-a și spus lui Clemenceau:

— O să mă numescă trădător!

— Dar cel puțin îți va fi liniștită conștiința.

ZIEGLER AGOSTON,

(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Auzind cei de-acasă de acești 100 franci l-au condamnat pe Albert și l-au silit să se prezenteze la tribunalul din Montpellier. Albert i-a înapoiat de altcum lui Clemenceau cei 100 franci.

Bulgaria.

Prințul Ferdinand-rege. De mult tot voiește prințul Bulgariei să se proclame de rege. Se pare că dorința aceasta a lui e aproape de a se realiza. Se afirmă, că din incidentul jubileului său de 20 ani dela sui-rea pe tron, care va avea loc la 15 Aug. a. c. Bulgaria va fi proclamată regat.

Portugalia.

Revizuirea constituției. Conform unei informațiuni toți șefii partidelor politice, deputații camerei trecute și prezente, precum și profesorii universitari au fost invitați la un congres, unde se va desbata revizuirea constituției portugezeze.

Greșeala comisă cu Croația.

Deputatul sârb dr. Mihail Polyt publică în »Neue Freie Presse« un articol asupra chestiunii, croate. În parlamentul unguresc, zice dânsul, sunt păreri foarte ciudate despre chestia limbii croate. Unitatea de stat se confundă aici cu comunitatea statelor. Intemeindu-se pe unitatea statelor, guvernul unguresc a pus proiectul acesta în discuțiune, menit să schimbe compromisul croato-maghiar.

Guvernul unguresc ar fi trebuit să fie destul de cuminte să treacă punctul acesta supt tăcere. Dar guvernul a violat compromisul croato-maghiar în chip flagrant și delegații croați nu puteau să rămâie muți. Din discuția asta au rezultat scene tumultoase ca cele petrecute cu deputatul român Vaida, căci în ședința în care li-s'a detras cuvântul, deputații croați au ajuns să se amenințe cu pumnii și atunci rezoluția fumană a pierit în flăcările acestui foc.

Situația acum-i deznădăjduită. Nici una din părți nu poate ceda. Singura cale de a ieși din impas ar fi de a să adauga la art. 5 al proiectului (privitor la obligativitatea limbii ungurești ca limbă oficioasă) cu excepția Croației și Slavoniei.

Ce va face acum guvernul unguresc în Croația? Disolvarea camerei croate și noile alegeri nu vor schimba situația. *Rakoczay* este un om urgisit în Croația. Iar ministrul croat *Josipovich* încă este vinovat căci nu a informat guvernul despre importanța conflictului și nu a luat nici măcar cuvântul în discuția asta care curge de 3 săptămâni.

Revista ziarelor.

»Az Ujság« scrie:

Trumbici dezmințe pe Polónyi. Nu l putem crede pe dl Trumbici, că nu-l cunoaștem și nu putem să-l credem pe Polónyi, pentru că-l cunoaștem. Este fapt însă, că acești doi prieteni la cataramă s-au întâlnit cu hotărârea de a se păcăli fiecare pe celalalt și s-au despărțit cu conștiința că au izbutit să se păcălească. Dar și aici Polónyi a fost mai șiret, căci el credea, că nu a păcălit numai pe Trumbici și soții, ci a păcălit în realitate și Ungaria. Pe o tavă de argint ne-a adus învoiala gata, despre cari acum ar vrea să facă să credem că nu obligă decât pe croați. În realitate însă, croații nu ne-au făcut nici un servici și nu ne-au dat nici un ajutor, în schimb însă au încasat pe rând avantajii în bani, în principii

și în situații politice, pe care nu le-ar fi primit nici când rezoluția din Fiume. Chiar acum în urmă le-au dat din fondurile jubilară două sute mii de coroane, toate în numele dreptului și a frăției. Ce o fi și asta?

NOUTĂȚI.

A R A D, 28 Iunie n. 1907.

— **Guvernatorul Bosniei**, baronul Albori, a fost numit inspector suprem al trupelor. Nu s'a numit încă urmaș al său.

— **Hirotonire.** P. S. Sa episcopul I. I. Papp a hirotonit azi întru diacon pe dl *Alexandru Mărcuș*, ales preot pentru parohia Varviz.

— **Distribuirea diplomelor învățătorești** la institutul pedagogic gr. or. român de aici, s'a întâmplat azi, 28 Iunie la orele 12 în sala festivă a institutului. În anul ăsta s'au supus la examene de calificare afară de elevii ordinari și învățătorii cari până aci au funcționat necalificați.

Regulați s'au supus 17, obținând toți diplome.

Și anume cu rezultat *distins*: E. Brindea.

Cu *bun*: V. Avram, I. Ciora, T. Ciorogar, I. Costa, I. Lazar, Tr. Mager, G. Popoviciu.

Simplu calificați au fost declarați: G. Andreica, P. Coroi, P. Ilea, V. Filip, G. Imbroane, T. Iova, P. Oltean, Gr. Poenar și G. Popa.

Dintre cei bătrâni s'au supus 36 și au fost declarați simplu calificați, următorii, 8: G. Adoc, N. Fofiu, N. Ie. V. Orcea, Iul. Paguba, I. Petraș, I. Sferdean, I. Tisu. Ceialalți au fost îndrumați la repetirea examenului întreg, sau dintr'un studiu, ori două.

— **Nou avocat român.** Frații noștri din părțile Dejului au câștigat un nou și viguros tovarăș de luptă: dl dr. Iosif Boca, tiner avocat ne anunță, că și-a deschis cancelaria advocațională în Dej (Laktanya u. 12).

li dorim mult succes!

— **Promovare.** Dl Vasile Glajar s'a promovat de doctor în științele juridice la universitatea din Cluj în 26 Iunie a. c. Felicitările noastre.

— **Distincție.** Dl Alexandru Mihailovici, șef-inginer la gara Rokus din Seghedin, a fost avansat zilele trecute la gradul de protoinginer (fö-mérnök) și distins din partea ministrului cu decret de recunoștință pentru vrednicia și conștiințiositatea în conducerea oficiului său.

Felicitările noastre.

— **Patria mântuită!** Intemeiați pe lege, care le dă acest drept, românii din reprezentanța comunală a fruntașei comune Nereu din Torontal au hotărât ca procesele verbale ale primăriei să fie făcute în românește și nemțește, iar nu ungurește, limbă pe care n'o știe în sat decât notarul.

Notarul, se înțelege, a făcut apel, iar congregația a dat drept de câștig notarului, desființând astfel un drept al cetățenilor!

— **Ifj Ugron Gábor** e pui de leu, fiul tatălui numit »rege al ovășului«. Sub trecutul regim s'a bucurat că ajunsese solgăbirău. Ajungând coaliția la putere, l-a făcut fișpan peste două comitate și peste orașul M. Oșorheiu. În calitate de fișpan al comitatului Murăș-Turda și-a ținut de patriotică datorie să prigonească aspru pe toți funcționarii cari au servit sub drabanți. Conte *Andrássy* a nimicit însă hotărârile prin cari funcționarii de sub drabanți fuseseră dați afară. De aci conflict între ministru și fișpan, iar drept rezultat demisia puului de leu!

Ne putem aștepta ca în curând Ugron Gábor să anunțe o interpelare la adresa ministrului *Andrássy* care tratează astfel cu Herberții coaliției.

— **Invitare.** Însărcinat fiind din partea comitetului central al »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român cu reorganizarea despărțământului Caransebeș, invit prin aceasta pe toți domnii membri ai despărțământului precum și pe toți aderenții și sprijinitorii literaturii române și culturii poporului român

din protopresbiteratul Caransebeșului respective din comunele aparținătoare cercurilor pretoriale din Caransebeș, Teregova și Sacul la adunarea generală a despărțământului convocată în Caransebeș pe Joi în 21 Iunie (4 Iulie) 1907 la 11 ore a. m. în sala institutului teologic-pedagogic din Caransebeș în scopul sus indigitat. Rog cu toată căldura să binevoiți a participa. Caransebeș, în 11/24 Iunie 1907. *Andrieu Ghidiu*, protopresbiter ca delegat.

— **Apostolii cărții românești.** Conferența învățătorească din cercul Zarandului, la propunerea dlui Ioan German, învățator în Brad, a luat următoarea hotărâre vrednică de laudă:

»Învățătorii din tractul protopresbiterat al Zarandului iau asupra-și de bunăvoie obligamentul de a ține cursuri de cetit și scris cu ceice nu știu ceti și scrie din comunele lor, începând din Octomvrie până la sfârșitul lui Februarie, cel puțin de douăori pe săptămână«.

Dacă ceice cu atâta însuflețire au adus hotărârea aceasta nobilă și folositoare, vor avea și tăria sufletească să o ducă în îndeplinire, își vor câștiga un loc de cinste în istoria culturală a poporului român din Zarand.

Dar hotărârea aceasta ar trebui să fie un îndemn și chiar o datorință pentru învățătorii noștri din toate satele, pentru că pretutindenea e înspăimântător de mare numărul românilor neștiutori de carte. Datele statistice dovedesc, că din 2,799.479, cât face numărul total al românilor din această țară, sunt știutori de carte abia 375.117, iar 2 milioane 213.947 sunt cu totul analfabeți. În Ardeal de ex. din 1000 de români știu carte numai 91 bărbați și 46 femei, iar restul de 408 bărbați și 455 femei nu știu carte.

Dascălii noștri prin nimic nu ar putea deveni mai ușor adevărații apostoli ai cărții românești, decât îmbrățișând cu toată căldura și iubirea cauza noastră culturală. Nu este mijloc mai nimerit, prin care să poată arăta iubirea de neam și câștiga stima și recunoștința celorce-i plătesc, decât contribuind prin cursuri de iarnă pentru adulți la reducerea numărului îngrozitor de analfabeți români.

Facem apel la iubirea de neam și simțul de datorie al învățătorilor noștri și-i rugăm în numele culturii românești și a celor lipsiți de lumina cărții, să se înroleze cu toții sub steagul desfășurat de bravii învățători zarandeni și în timpul de iarnă să învețe pe cei neștiutori din satul lor scrisul și cetitul. Li asigurăm că în schimbul ostenelelor, vrednicia lor va fi răsplătită din belșug prin iubirea și recunoștința noastră a tuturor. (»*Vatra Școlară*«).

— **Un ziar cotidian românesc în America.** Bravii români din America au luat hotărârea să înființeze un ziar cotidian românesc în America. În scopul acesta ziarul »Românul« din Cleveland condus de dl G. Barbul care până acuma apărea odată pe săptămână, se va preface în ziar cotidian. Noul ziar va aparține unui societăți pe acțiuni. Capitalul societății va fi de zece mii de dolari (cam 50.000 de cor.) Din beneficiul net al societății se vor ajuta bărbații noștri politici cari vor fi amendați pentru chestia națională. Adunarea constitutivă a societății a fost în 19 Maiu. S'a emis o mare parte din acțiuni și s'au primit donațiuni considerabile. În mijlocul unei mari însuflețiri s'a dat cetire mai multor telegrame de aderență venite din toate părțile Americii. Dorim succes deplin noului confrate!

— **Ciacăroff**, celce furase 360 mii franci dela poșta bulgară din Sofia, a fost arestat zilele trecute la Giurgiu. După ce a călătorit prin Europa și a mai rămas cu 10 mii franci s'a hotărât să se întoarcă în Bulgaria. A trecut prin Predeal, a petrecut câteva zile în București. La Giurgiu însă a fost descoperit și arestat.

— **Donațiune.** Credincioșii: Ioan Handa din Căbăceni, a dăruit pe seama bisericii gr. or. rom. din comuna noastră un rând de ornate în preț de 60 cor., Marțian Cioflan din Ghighișeni, un alt rând de ornate în preț de 70 cor. și Magdalena Coco din Ghighișeni una evanghelie în preț de 25 coroane, pentru cari donațiuni Dumnezeu să le răsplătească însușit și înmii. Servească aceste fapte și altor credincioși de exemplu iar donatorilor spre mângăierea sufletului. Ghighișani, 18 Iunie n. 1907. *Teodor Gheban*, inv.

— **Un erou din lupta dela Königgrätz.** Sentimentul de camarad s'a manifestat în zilele aceste într'un chip ingenios aici în Arad. Un soldat bătrân, care așa fie zis numai — este un funcționar pensionat, numai acum după trecerea iubileului de 40 ani și-a adus aminte, că s'ar cuveni, ca oamenii să reinprospeteze ziua glorioasă a luptei dela Königgrätz ori cât ar voi unii-alții să fie dată uitării. Bătrânul soldat ofician în penzie și-aduce aminte cu suflet cald și înălțat de ziua mare, de 3 Iulie 1866, și ar simți mare bucurie și fericire în sânul său, dacă în numita ziă ar putea să vadă în giurul său pe vechii camerazi de luptă. Drept aceea face apel la toți eroii acestei lupte, cari trăiesc în Arad și jur, ca în ziua de 3 Iulie a. c. (calendarul nou) fără considerare la stare, rang și titlu să se prezinte în restaurantul (cârcima) lui *Németh Imre* din strada *Aulich Nr. 20*, ca vorbind despre zilele grele și mari se poată stringe cu căldură frățească mâna voinicilor de odinioară. Veteranul ostaș va sta ziua întreagă în restaurant.

— **Preotul român din Giulița** (com. Arad) dl *Alexandru German*, cerând dela ministrul de culte și instrucțiune publică întregirea salariului la 1600 cor., ca să captiveze pe marele Apponyi, accentuiază în rugarea sa, precum suntem informați, că în calitate de membru în epitropia școlii de stat din Giulița s'a dovedit de un *apostol însuflețit al spiritului patriotic și al maghiarizării*. Înainte numai părinte. În scurtă vreme are să se maghiarizeze întreagă Giulița.

Și atunci va triumfa părintele German. Noi însă nu ne temem!

— **Postul de medic cercual din Riciul de Câmpie** (Mezőrucs) e vacant. Am dori să aflăm vre-un român fiind cercul în majoritate român. Salar fix e 2400 coroane și accidente. Alegerea va în 17 Iulie a. c. Concursul e de a se trimite cât mai curând la »Felsőmarosijárás főszolgabírósağa« Marosvásárhely.

Pentru Vaida. Ziarele maghiare aduc știrea, de sigur născocită, că doi țărani din jurul Devei s'au certat, discutând asupra cazului Vaida, rămânând unul pe teren. Noi însă în același timp primim următoarele versuri dela economul V. P o p din jurul Clujului sub titlul »Pentru comisia de imunitate din Pesta:»

Domnul Vaida 'n casa țarei
A fost aspru insultat,
Dar în cursul cercetării
Toți mișei au negat.
N'au voit, ca să-l insulte,
Ci numai să nu asculte
Adevărul spus în față,
Că de asta lor li greață.
Ei minciuna o iubesc,
Cu minciuna se hrănesc.
Și palatul lor vestit,
Cu minciuna-a fost zidit.
Fac ei țara de ocară,
Cu minciuna o omoară,
Făuresc mereu la legi,
Dar fac tot fărădelegi.
Legea, care-i pentru noi
O lasă tot înapoi,
Nici în samă nu o bagă —
Dar îi rîde lumea 'ntreagă.

— **Mulțămîta publică.** Subscrișii aducem prin aceasta cele mai călduroase mulțămite băncii de asigurare mutuală »*Transsylvania*« din Sibiu pentru promptitudinea și acuratețea cu care a purces la despăgubirea daunei cauzate prin incendiul din 7 Maiu 1907, care a distrus întreaga noastră comună. Sfătuim și îndernăm pe toți confrății noștri economi, ca luând pildă din nefericirea noastră, să nu întârzie a-și asigura atât edificile cât și chiar produsele de pe câmp, căci în acestea este avera noastră câștigată cu multă trudă, aceste sunt speranțele noastre.

Să iee pildă din nefericirea celor ce n'au fost asigurați, căci toți au rămas pe drumuri, fără adăpost și fără vre-un ajutor. Cei cari doresc să se asigure la banca susnumită »*Transsylvania*« care dupăcum ne-am convins întrece în promptitudine și curatețea orice bancă de felul acesta, și față de care numai cuvinte de laudă și mulțămîta putem avea. Incă odată vă zicem confrăților: »Asigurați-vă!« Ostrovul-mare, în 18 Iunie. Miluțoni Toma, Miluțoni Iuliu, Bojin Moisă, Lăpădatoni Nicolae, Dumulesc Ianăș, Dumulesc Ioan, Suceani Ioan, Vinerean Todosie, Lăpădatoni Arseniu, Suceoni

Barbu, Dumulesc Duma, Lăpădatoni Mihai, Lăzăresc Mihai, Lescani Iacob, Șiușa Nicolae, Opric Dumitru, Ioja Iuliana alui Lăpădat, Opric Mihai Gruitoni, Veroescu Arsenie, Dumbrava Iosif, Opric Ioan, Bojin Stefan 41, Bojin Emil, Lucaciu Ion, Rumunescu Ion, Miluțoni Ianăș, Lăpădatoni Mihai alui Lăpădat, vād. Moisesc Maia, Opric Mihai, Jurconi Gruita, Mihutoni Adam, Bojin Stefan 132 Zeiconi Moisă, Moisesc Ianăș.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit *teatrul electric* alui *Winkler*. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentații zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Programa: *Vineri și Sâmbătă (28 și 29 Iunie)*: 1. Sub pantof (De ris). 2. Lampa vecinilor. 3. Intrecere de urcare pe prăjină (De ris). 4. O vorbire de apărare mișcătoare. 5. Scamatorie (Frumos colorat). 6. Ochelari perduți (De ris). 7. La cofetărie. 8. Fiica falsificatorului de bani (Reproducție admirabilă). 9. În lăptărie. 10. Viața lui Moise (Istorică).

În decursul săptămânei vine la rând »*Rákóczi*«. Program excepționalde bogat.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Însăși viața lucrează pe pânză. Program cu caracter exclusiv familiar.

Reprezentația se va țieea și în timp de ploaie. Repertuar bogat. Duminica dela 3 oare după prânz până la oarele 11 noaptea. În celelalte zile se încep reprezentațiile dela oarele 8 și 9 seara

Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul III: 20 fil.

Solicită cu părtinire on. public cu distinsă stimă *Winkler Lambert*, proprietar.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

— **Medicină sigură contra ofitei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismuridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că *Ciorba Castilio* (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rînd pe rînd în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire« mustăților folosește tot felul de unsoari. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndeeasă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedró,) inventată de Grósz Nagy Ferencz, farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise raucă cu rambursă.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.»

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare mportanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștruilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mînșilor Dă feții și mînșilor frăgezime și culoare albă ca zăpada Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: *Tó-nay Imre și Wachsmann Jenő*, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

— **Față frumoasă** nu putem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon.

Votarea asupra pragmaticeii. — **Croații ies afară demonstrativ.** — **Desbaterea pe articole.** — **Interpelarea lui Rakovszky.** — **Răspunsul lui Wekerle.**

În ședința de azi a dietei s'a făcut votarea nominală asupra pragmaticeii funcționarilor căilor ferate ungare. S'a votat nominal. Croații au ieșit demonstrativ din sala de ședințe și astfel contra primirei în genere a proiectului au votat numai doi naționaliști.

Votarea a ținut mult.

După votare s'a purces la discuție pe articole.

Au vorbit numai croații, cinci înși, toți asupra *titlului proiectului de lege*.

Venind la cuvânt *Supilo*, el cere voie președintelui și camerii să poată vorbi în genere despre chestia croată, și anume, să răspundă lui Polónyi, care a mistificat și in-tortochiat lucrurile.

Nu i-se admite cererea, și astfel *Supilo* a vorbit numai asupra *titlului proiectului de lege*, rămânând să se folosească de alt prilej pentru a răspunde lui Polónyi.

La oarele 12 se suspendă ședința și nu se redeschide decât după o jumătate oră.

Interpelarea lui Rakovszky.

Rakovszky, vicepreședintele dietei, desvoltă *interpelarea sa asupra conflictului croat*. Vorbește *pătimaș și violent contra croaților cari spriginindu-se pe o putere străină (alu-zie la legăturile cu Viena), au provocat o luptă cu ascuțit contra unității statului și contra heghemoniei ungurești*.

Întreabă guvernul ce are de gând să facă și în ce senz crede să rezolve conflictul.

Răspunsul lui Wekerle.

Primul ministru răspunde că asupra felului cum o să se rezolve chestia, nu e aci locul și vremea să discute mai pe larg. Mai ales că conflictul are să se rezolve în înțelegere și ascultând și glasul dietei croate.

Asigură însă dieta, că are să susțină din toate puterile unitatea de stat și autoritatea națiunei ungurești, procedând cu toată energia împotriva croaților cari vor slăbirea neamului unguresc (lungi aplauze). Iși expriăm și el regretul că între croați a apucat un spirit de dușmănie contra statului ungar, așa încât merg până să se alieze cu o putere străină pentru a știrbi autoritatea statului. Iși ține de datorie să lupte pentru a înăbuși aceste tendințe (ovațiuni mari).

Proclamația deputaților croați.

Budapesta, 28 Iunie. Deputații croați cari duc lupta contra guvernului maghiar au adresat un manifest către poporul croat, în care se rostesc asupra conflictului dintre ei și coaliție. Manifestul e ținut în ton energetic.

Afacerea Nassi. Roma, 27 Iunie. Nassi, care a fost reales deja pentru a treia oară deputat, a luat azi parte la ședința camerei, depunând jurământul. Fiindcă se știă de venirea lui, public numeros se grămădise în logii și galerii. Nassi a intrat în sală la oarele 3. S'a dus deadreptul la prezident, cu care a dat mâna și după aceea la locul

lui vechiu din bancă. Mai mulți deputați, cu cari este în bună prietenie, l-au salutat cordial.

Mai mulți deputați, cari se înscrieseră să vorbească în afacerea Nassi, s'au șters de pe lista oratorilor.

În mijlocul unei emoțiuni și senzațiuni mari, se ridică la cuvânt Nassi. La început vocea lui e voalată, se vede emoția, dar apoi vorbește tot cu mai mare siguranță.

Arată pe larg fazele prin cari a trecut afacerea sa și insistă asupra nevinovăției sale. Se simte fericit că va putea să se prezinte înaintea tribunalului de stat, pentru a-și dovedi nevinovăția. Protestează în contra mai multor judecători pe cari îi acuză de parțialitate și își exprimă speranța că senatul îl va absolve.

Camera l-a ascultat cu cea mai mare atenție, aproape o oră, după care Nassi a plecat. S'a primit unanim propunerea lui Turaci, conform căreia Nassi să fie trimis înaintea tribunalului de stat constituit din senatori. S'au ales de asemeni trei reprezentanți cari să susțină acuza.

Amintirea lui Garibaldi. Roma, 27 Iunie. Camera a votat un proiect de lege în virtutea căruia ziua nașterii lui Garibaldi este declarată sărbătoare națională.

Manifestul socialiștilor. Londra, 27 Iunie. Comitetul socialiștilor internaționali a lansat un manifest, subscris din partea englezilor de Hyndman și Hardie, din partea germanilor de Bebel și Singer, din partea francezilor de Jaurès și Veilland, precum și căpeteniile socialiste din statele europene.

În manifest se arată bucuria asupra deschiderii, la Haga, a conferinței de pace, și îngrijorarea asupra disolvării dumei, disolvare care constituie o primejdie europeană.

Felurimi.

Legenda lupoaicei din Roma antică. Dl. dr. P. Ducati, un distins arheolog italian a ținut zilele trecute o conferință la Bologna »despre începuturile legendei lupoaicei« care ar fi alăptat pe întemeietorii Romei Romulus și Remus.

Iată punctele principale ale acestui arheolog. »Legenda cu lupoaica trebuie să se considere dintr'un punct de vedere cu totul altul decât a fost până acum.

În muzeul pentru antichitățile etrusce din Bologna e un postament la a cărui bază e relieful grosolan, dar destul de evident al unei lupoaice care alăptează un copil. După modul execuției sculpturii se vede că postamentul derivă dintr'un timp mult anterior fundării Romei, în tot cazul aparține unei epoci în care n'a putut ajunge la marginele Latium-ului antic legenda lupoaicei lăptătoare.

Arheologul italian crede că legenda a venit dela Etruscii.

La rândul lor Etruscii au luat-o din mult anticul Milet, oraș din Asia-mică, cu care poporul semit al Etruscilor stătea în legături comerciale.

Tradiția spune, că orașul Milet a fost fundat de un fiu al lui Apollo și de o fiică a regelui Minos din Creta.

Fiul lui Apollo când era mic de tot a fost expus în pădure, unde o lupoaică l-a alăptat.

Când s'a făcut mare a fugit de urgia lui Minos și a găsit un azil în Asia-mică.

Ipoteza aceasta se potrivește de altmintelega cu cercetările făcute asupra originii Etruscilor și sosirii lor în Italia.

Concert, petreceri.

Tinerimea română din Mercurea vă invită la »petrecerea de vară«, împreună cu producțiune teatrală și cântări ce se va aranja Duminecă în 17/30 Iunie a. c., în parcul școlii gr. or. din loc, eventual în edificiul școlii. Începutul la 4 ore după a.

Tinerimea română din Bazna și jur, invită la »petrecerea de vară«, ce o aranjează în 14 Iulie n. 1907 (Duminecă după st. Petru) la scâlzile Bazna în sala hotelului comunității bisericești. Venitul curat este destinat pentru biblioteca despărțământului Diciosânmartin al Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura pop. rom.

NB. Suprasolvirile marimonioase să primesc cu mulțămă și să cîtează pe cale ziaristică. Ofertele binevoitoare să se trimită la adresa dlui dr. Romul Boilă, avocat Diciosânmartin, de unde se pot câștiga și eventuale informațiuni.

Economie.

Circulația poștelor în Budapesta.

În anii din urmă circulația postală, telefonică și telegrafică din Budapesta a crescut în mod deosebit. Aceasta să datorește faptului că viața economică și culturală a țării să concentrează într'un chip nefiresc, meșteșugit în capitala țării noastre. Cifrele de mai la vale răsfrâng situația aceasta, care să poată rezumă în cuvintele: pleoră în centru și anemie la periferii. Cifrele următoare să referă la anul 1906, iar cele din parenteză la anul 1902. Numărul oficiilor postale din Budapesta este de 75 (67), stațiuni telegrafice și telefonice (publice și particulare, abonate) 11.175 (6673), cutii postale 1422 (656), automobile în serviciul poștelor 58 (—), biciclete 184 (—). Personalul a fost următorul: funcționari 2190 (1327), servitori 2651 (1795), plus cei 84 (73) ele funcționarine fiscale (Postmeister), totalul 4925 (3195) de persoane, adică aproape cinci mii de oameni.

Circulația se repartizează astfel: scrisori 85,925.400 (64,472.700), pachete și gropuri 3,229.900 (2,600.100), mandate postale 6,535,200 (5,550.000), telegrame 1,828.600 (1,403.000), comunicări telefonice 32,206.000 (23,150.000), circulația totală: 129,725.100 (97,145.800). Față cu circulația totală a țării această sumă face 21 (24)%, deci mai mult de a cincina parte.

Scumpirea banilor. Banca austro-ungară a ridicat cu 1/2% camăta. Această scumpire a banilor: a fost provocate de schimbarea ce s'a produs în piață în raportul dintre banii de argint și aramă și între moneda de aur.

Banca națională austro-ungară a ridicat în ședința ei de ieri etalonul intereselor dela 4 1/2% la 5%. Această urcare, acuma pe vremea acestei nesiguranțe economice, în fața recoitei încă necunoscute, a surprins pe toată lumea. Privitor la aceasta un specialist în afaceri economice și de bancă ne previne că această urcare nu poate fi un semn de prosperitate și economii mici ai noștri capitaliști vor face bine să-și impuie rezerve față de această urcare.

Îmbunătățirea recoltei. Ziarele din România scriu următoarele: În urma ploilor abundente căzute aproape în toată țara în ultima decadă a lunii Maiu, recolta grâului, a orzului și a ovășului cari puteau fi considerate ca compromise, s'au mai îndreptat puțin, așa că astăzi putem spune că recolta lăz nu va fi mai mică de 50 la sută din recolta bunilor ani agricoli.

Pășunile și livezile s'au îndreptat foarte mult astfel că hrana vitelor o putem considera ca asigurată. De asemenea porumbul deși pus cam târziu, se găsește în cele mai bune condițiuni, și dacă ploile vor cădea

la timp în cursul lunii Iunie și Iulie, nu este exclusă posibilitatea să avem o recoltă abundentă.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 27 Iunie 1907

INCHEEREA la 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	10:29—10:30
Secară pe Oct. 1907	8:38—8:39
Ovăș pe Mai	7:42—7:43
Cucuruz pe Iulie 1907	5:24—5:25

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	10:26—10:27
Secară pe Oct. 1907	8:34—8:35
Ovăș pe Mai	7:38—7:39
Cucuruz pe Iulie 1907	5:17—5:18

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la autorul sau în librării următorul op:

Secretul Podgoreanului sau metoda practică a obține indispensabilă pentru toți podgoreni și peste 200 rețete și sfaturi trebuincioase fiecăruia de Nicolae, Cosma, Brăila, România. — Prețul 5 lei.

Dare de samă și mulțămă publică.

(Urmare.) Komádi Takarékpénztár, Z. Neumann (Sân-Nicolau-rom.), Mih. Flonta, P. Caciora, T. Klobusitzky (Petri), Dr. I. Papp adv. (Tinca), Dr. A. Ille, I. Gall (B.-Uifalau), „Bihar-körösvölgyi tkpztár“ (Aleșd), Léderer (Aleșd), I. Roxin, I. Telegdi, „M.-telegdi tkpztár“, I. Ovári, St. Tóth, P. Ernst, I. Albu notar (Avram-sup.), A. Daraban pretore (Mărgita), Dr. I. Suci (Arad), V. Rozvány, Dr. N. Oncu (Arad), N. Zigre, Dr. F. Duma, Dr. I. Buna, Dr. I. Ardelean avocați (Orade), I. Papp, G. Papp proprietar, I. Mihailoviciu, L. Berger, P. Buiu, F. Vașadi, I. B. Abrudan, T. Crăciun, Eugenia Albu, T. Flutur, I. Abrudan iun., I. Onciu, S. Oláh, D. Onciu, A. Vașadi, Al. Vașadi preot (Tâmașda), P. Crăciun, G. Buiu, T. Haiduc, I. Hering, D. Sonea, P. Flutur, P. Crăciun, P. Maior, I. Abrudan, G. Lazar, I. Vașadi, D. Bohoș, G. Marcuș, G. Ardelean, I. Bradea, D. Bradea, P. Vașadi, I. Negrău, T. P. Vașadi, I. B. Abrudan, T. Lazar, G. I. Marcuș, T. Suteu, T. Oșvath, D. Oșvath, P. Saporan, D. Orădan toți din Cheresig câte 10 cor.; Maria Berche 9 cor.; P. Ardelean și I. Pintea câte 8 cor.; C. Margine și I. Nicoara (Giula) câte 7 cor.; N. N. (Ujfalau), Dr. N. Poy-nar adv. (Aleșe), Comuna bis. Ciumegiu, Const. Brade, D. Satmari, D. Cotetiu, E. Roja, Nic. Crăciun, I. Maier, D. Nareuș, Rav. Albaș, P. Vașadi, P. Crăciun, toți din Cheresig, câte 6 cor.; M. Dürgö, N. Lesi (Jaca), Lad. Pintea (Jaca), N. N. (Salonta), Polgári Takarékpénztár (Salonta), Fr. Staril (Orade), N. N., Z. Levay (Orade), A. Tokay (Ch. Apateu), Komádi Kenderáztató, D. Berger, L. Bleier (Orade), N. N. (Terebeș), M. Szüts (Orade), Dr. George Roxin adv. (Salonta), Nusbaum (Orade), P. Fekete (M. Keresztes), baroneasa Gerlicze, T. Filip protopop (Lugaș-sup.), G. Pall inv. de staf (Lugaș-inf.), Vlassay, Jakabfy (Aleșd), Z. P. (Orade), A. Kaszt (Berechiu), Z. Für (Balk), Margittai Hitel-szövetkezet, Dr. Leményi medic (Suplac), Desider Mezei, Dr. S. Ispravnic (Arad), Maria Sonea născ. Haiduc, toți câte 5 cor. (Va urma.)

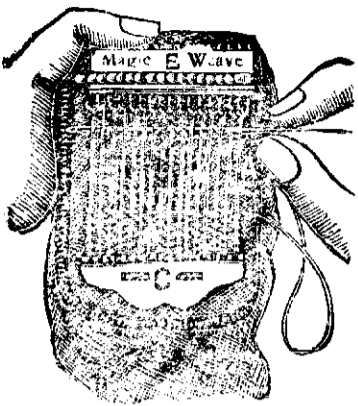
— Pentru provederea cu recvizitele de învățământ și scris a elevilor săraci dela școlile confessionale gr.-or. române din Buteni — în anul școlar 1906/7 au binevoit a contribui următorii:

Dr. Aurel Grozda, avocat în Buteni, 20 cor.; George Popa, cassar Buteni, 2 cor.; Petru Perva, Buteni, 2 cor.; Ioan Roșu, Buteni, 2 cor.; Tr. I. Magier, Săturău, 2 cor.; Aurel Borlea, Moneasa, 60 fileri, și Teodosiu Rafila, Dezna, 50 fil., — de tot 29 cor. 10 fileri — pentruce în numele celor ajutoși li-se aduce și pe aceasta cale mulțămă și recunoștință rugând pe Dumnezeu să-i învrednicească a-și putea aduce aminte și de-acum înainte de cei lipsiți și săraci.

Pe această colecță au mai subscris încă trei indivizi împreună 8 cor. cari însă nu s'au achitat nici până azi. *Buteni*, — Iunie 1907. *Ioan Roșu*, inv. dir. școlar.

Loc deschis.

Numai există ciorapi îngăuriți

dacă folosești mașina de țesut ciorapi așa numită

Magic-Weaver cu care se pot repara ciorapi cu ușurință, chear și un copil poate lucra cu aceasta mașină se poate căpăta la firma

Wieg Testvérek

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-utca 16.

O mașină costa 3-50 cor. instrucțiunea 85 fileri.

Stofă de congrè pentru perdele

8 ctm. lată costă 90 fil.

110 » » » 116 »

25000 Mtr. in à 80 fileri în resturi de 8—15 mtr. Probe se trimit în bucată de cel puțin 25 mtr.

Ofert de căsătorie.

Sunt învățator definitiv, funcționez deja de 5 ani, vîndcă în satul meu să înființeză un post de învățătoare, caut o astfel de persoană ca soție.

Poșed avere nemîșcătoare în valoare dela 8 până în 10 mii coroane.

Epistoalele timbrate au să fie adresate administrațiunii ziarului »Tribuna«, de unde se vor trimite mie.

Căutăm un vânzător în prăvălie română,

inteligent, care să știe să servească bine, etatea : 25—26 de ani. Va fi bine plătit.

Numai persoane cu exterior plăcut rugăm a se oferi.

Rosenblüh H. és Társa.

Confecțiune pentru dame.

ARAD.

Trei tineri români

doi învățăcei și un sodal

care posed și limba maghiară și germană se primesc momentan în prăvălia mixtă a subscrisului.

Dintre învățăcei vor fi preferiți cei cu 1—2 clase gimnasiale.

Zam (comitatul Hunedoarei).

Alexandru Petrovicu,

comerciant.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare :

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. portc
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 ” ”
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 ” ”
„Scolarul declamator“	0.50	5 ” ”
„Stropi de roauă“	1.—	10 ” ”
„Aur“ Const. Hodoș	1.50	10 ” ”
„Telegrama“ farză în 8 acte	0.30	3 ” ”
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	1.—	10 ” ”

Pentru hotelieri licențiați, arândători și crâjmari.

Care voesc a cumpăra vin curat, ales roșu și alb de Apoldul-mic, Mercurea, Cărpinis, Reciu și Boz, rog a se adresa mie și a-mi cerceta pivnița de unde poate alege după plac cu 17 cruceri litra la vagon, iar la mai puțin 18 cruceri la cumpărare de peste 50 litre.

Cu stimă:

Ilie Floașiu,

Mercurea (Erd.-Szerdahely)

Comitat Szeben.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scărbă dela ori ce beatură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtuoasă. Sănătăți nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200,000

Depuneri Cor. 5.000,000

Fond de rezervă Cor. 800,000

Primește depuneri spre fructificare și dă deponentilor $4\frac{1}{2}\%$ interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de **trei luni dă 4%** .

— Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. —

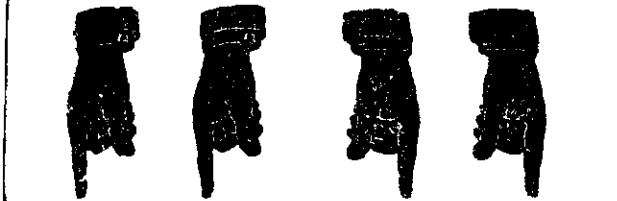
Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

— **Escomtează cambii cu 6% — 8% interese.** —

Tot asemenea acordă și **credite hipotecari și de lombard** în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpudra.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă dacă întrebuințezi pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzul reșesc contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. În provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY.

O mare bucurie poate fi pentru dame, că au în ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricacios pentru pielea feței.

Stiind că toate alifiile de până acum pentru înfrumusețarea feței sunt stricacioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestrucacios. Nu conține mercurul, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestrucicioasă contra pișturiilor, jubrilor și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugini și ori ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricacioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un soare și suplimente bine pudra.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-rosie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerul. Aceste alifi sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pișturi. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pișturiilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricacios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun de fieră pentru această apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndesebi pe vremea, când e noros mulți sufar din tusa, respirare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istoric pe om în ur grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. În o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest sol. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând gingivinele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, necetează la moment. O sticlă 70 de fil.

FARMACIA GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

Comandele pentru livrarea se face cu reintoarcerea poște în întreaga țara.

Fabrica lui Luca K. Alexievits,

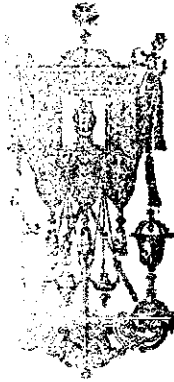
pegătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăsă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Arunca în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce în privința calității și a eruzării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașite din celuloid albe și colorate, — și cataloage trimite gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Ij. Szöke Ferencz

întreprindere de țiglarie și placă.

Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoștința on. public și a proprietarilor de casă, că în Petöfi Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE: de întreprindere de țiglarie.

Toate lucrările de bransa aceasta: acoperirea caselor noi, reparații cu alt material, reparațiile acoperișelor stricate, le executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de felul acesta pe Alföld.

Planuri, oferte și modele, la dorință se trimit gratuit.

Cu stimă!

Ij. Szöke Ferencz, interpreneur.

Telefon 615.

Telefon 615.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. În casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea dl Dr. Gera Attila din Volo-sánka, care din tuberculosă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphát

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari îi doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent îi doare capul, slabilor cari doresc că se îngrășe și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva: On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestrucacios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pișturi, petele de ficat, so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA- 1 coroană.
SAPUNUL MATILDE 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingețcare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
dupa dorința și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectuese prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Astma

suferinții de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secund) și strune și mai departe clarinete, harmonice.

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bilhor și Sillagy.

INTEMEIAT LA 1835.

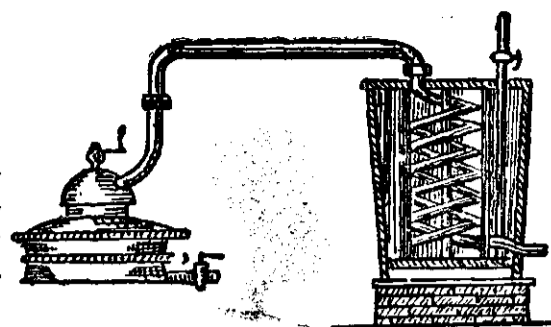
Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucată 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămâie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o esecut prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările
mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevete, făcute după sistem propriu.
Proțuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai ouchant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆ, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

Pozdech József următor Thury Ferenc

Budapesta,

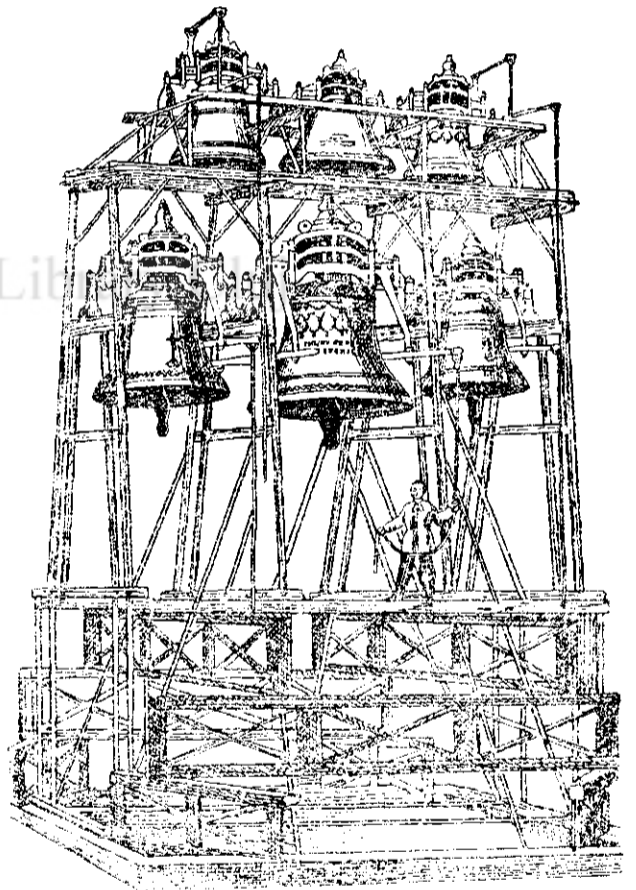
VI., Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat,

turnătorie de clopote și metale,

făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.

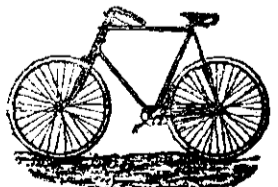
Catalog și preliminar de spese trimite franco.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (paleatul dr Goldschmidt)

Au **biiclete** cele mai bine sosite fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfățișare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumusețare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să disperate. Inșă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, că prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietenă i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai **CREMEI IBOLYKA (viorea)** alui **BALLA**. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de **Cremă viorea** veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urătește fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fl. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui **Balla Sándor** în **H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3** și nicăiri într'alt loc

Șă băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka)! care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fl. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus. Gramofon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătar dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duble mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucată 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebuițate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.

Tóth József,
comerciant de gramophone Corespondență în orice limbă
Szeged, str. Könyök nr. 3. Noui plăci românești!

„Huțin venit, mare circulație!“

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2'40 cor., 3 sticle porto franco 7'20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

Dulapuri de gheață

pentru

**restauratori, măce-
lari și particulari**

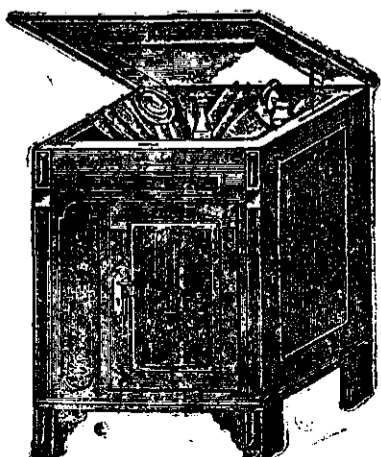
cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

== Cataloguri gratuite. ==

Fabrica de dulapuri de
ghiață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körut 47.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună a se în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovane în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și esecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Erobszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.